

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 12/10
Люксембург, 23 февруари 2010 г.

Решения по дела C-310/08 и C-480/08
London Borough of Harrow/Nimco Hassan Ibrahim
Maria Teixeira/London Borough of Lambeth

Родител, който упражнява родителските права върху дете на работник мигрант, обучаващо се в приемащата държава членка, има право на пребиваване в тази държава

Това право не зависи от условието родителят да разполага с достатъчно средства, така че да не се превърне в тежест за системата за социално подпомагане

Общностният регламент относно свободното движение на работници¹ предвижда, че членовете на семейството на работник, гражданин на държава членка, нает на работа на територията на друга държава членка, имат право да се установяват заедно с него, независимо от тяхното гражданство (член 10). Той също така предвижда, че децата на такъв гражданин се допускат до общото образование и до курсовете за производствено и професионално обучение, ако пребивават на територията на приемащата държава членка (член 12).

В Решение по дело *Vaubast*² Съдът приема за установено, че този член трябва да се тълкува в смисъл, че детето на работник мигрант има право на пребиваване, когато то желае да се обучава в приемащата държава членка, дори ако самият работник мигрант повече не пребивава или не работи в тази държава членка. Това право на пребиваване е предоставено и на родителя, който в действителност упражнява родителските права върху това дете.

Директивата относно свободното движение на гражданите на Съюза³ изменя този регламент и заменя много от предходните разпоредби относно свободното движение на гражданите. Тя предвижда, че всеки гражданин има право да се придвижва и пребивава на територията на друга държава членка в качеството на работник или студент или ако притежава пълно здравно застрахователно покритие и достатъчно средства, така че да не се превърне в тежест за системата за социално подпомагане. Тя отменя член 10 от Регламента, свързан с правото на пребиваване на членовете на семейството на работник мигрант, като го замества с право на пребиваване на членовете на семейството на граждани, които отговарят на условията за пребиваване. За сметка на това Директивата не отменя член 12 от Регламента относно правото на достъп до образователната система. Тя също така предвижда, че правото на пребиваване на дете, записано в учебно заведение, за да учи в него, или правото на пребиваване на родителя, който в действителност упражнява родителските права върху детето, не се засяга от отпътуването или смъртта на гражданина.

Court of Appeal (апелативен съд, Обединено кралство), пред който тези две дела са висящи, иска от Съда да се установи дали тълкуването на член 12 от Регламента в Решение по дело

¹ Регламент (ЕИО) № 1612/68 на Съвета от 15 октомври 1968 година относно свободното движение на работници в Общността (ОВ L 257, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 11).

² Решение на Съда от 17 септември 2002 г. по дело *Vaubast* и R, C-413/99.

³ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77 и поправки ОВ L 229, 2004 г., стр. 35, ОВ L 197, 2005 г., стр. 34, както и ОВ L 204, 2007 г., стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

Vaumbast се прилага и след влизането в сила на новата директива, както и дали правото на пребиваване на лицето, което в действителност упражнява родителските права върху детето, занапред зависи от установените от тази директива условия за упражняване на правото на пребиваване, и по-конкретно от изискването родителят да разполага с достатъчно средства, така че да не се превърне в тежест за системата за социално подпомагане.

C-310/08 Ibrahim

Г-жа Nimco Hassan Ibrahim, сомалийска гражданка, пристига в Обединеното кралство през февруари 2003 г., за да се събере със съпруга си, г-н Yusuf, датски гражданин, който работи там от октомври 2002 г. до май 2003 г. Двойката има четири деца с датско гражданство на възраст от 1 до 9 години. Трите по-големи деца пристигат в Обединеното кралство с майка си, а четвъртото дете е родено в Обединеното кралство. Двете най-големи деца посещават държавно учебно заведение от пристигането си.

През юни 2003 г. и март 2004 г. г-н Yusuf подава молба за получаване на обезщетения за неработоспособност. След като през март 2004 г. е обявен за работоспособен, той напуска Обединеното кралство. Между момента, в който е престанал да работи, и момента, в който е напуснал Обединеното кралство, г-н Yusuf повече не отговаря на изискванията, за да пребивава законно там по силата на общностното право.

След отпътуването на г-н Yusuf г-жа Ibrahim и същият се разделят. Тя никога не е била икономически самостоятелна и зависи изцяло от социалното подпомагане. Тя не разполага със здравно застрахователно покритие и се ползва от услугите на National Health Service (национална здравна служба). През януари 2007 г. г-жа Ibrahim подава молба за получаване на помощ за жилищно настаняване за нея и децата ѝ. Тази молба е отхвърлена, по съображение че молба за помощ за жилищно настаняване може да подават единствено лицата, които имат право на пребиваване, предоставено от правото на Съюза, а нито г-жа Ibrahim, нито съпругът ѝ пребивават в Обединеното кралство по силата на правото на Съюза. Г-жа Ibrahim обжалва това решение пред националните юрисдикции.

C-480/08 Teixeira

Португалската гражданка г-жа Teixeira пристига в Обединеното кралство през 1989 г. със съпруга си, също португалски гражданин, и работи там до 1991 г. Дъщеря им Patricia е родена там на 2 юни 1991 г. Г-жа Teixeira и съпругът ѝ впоследствие се развеждат, но и двамата остават в Обединеното кралство. Между 1991 г. и 2005 г. г-жа Teixeira работи с прекъсвания в Обединеното кралство, а Patricia се обучава там.

През юни 2006 г. по съдебен ред се решава, че Patricia трябва да живее с баща си, но може да поддържа отношения с майка си в желаната от нея степен. През месец ноември 2006 г. Patricia се записва на курс за детска възпитателка във Vauxhall Learning Centre в Lambeth. През март 2007 г. Patricia отива да живее при майка си.

На 11 април 2007 г. г-жа Teixeira подава молба за получаване на помощ за жилищно настаняване за бездомни лица. Тази молба е отхвърлена, по съображение че г-жа Teixeira няма право на пребиваване в Обединеното кралство, тъй като не работи и следователно няма собствени средства. Г-жа Teixeira обжалва това решение пред националните юрисдикции, като твърди, че има право на пребиваване поради обстоятелството, че Patricia се обучава в тази държава.

В постановените днес решения Съдът напомня, че **член 12 от Регламента позволява на детето на работник мигрант да се признае самостоятелно право на пребиваване във връзка с правото му на достъп до образование в приемащата държава членка.** Преди Директивата относно свободното движение на гражданите на Съюза да влезе в сила, когато член 10 от Регламента относно правото на пребиваване все още е бил в сила, предвиденото в член 12 от същия регламент право на достъп до образование не е било

поставено в зависимост от условието детето да запази през цялото времетраене на обучението си специално право на пребиваване по силата на член 10. След като е придобито правото на достъп до образование, детето продължава да има право на пребиваване и това право повече не може да се поставя под въпрос. Член 12 от Регламента изисква единствено детето да е живяло с поне един от родителите си в държава членка, докато той пребивава там в качеството на работник. Така този член трябва да се прилага самостоятелно спрямо разпоредбите на правото на Съюза, които уреждат изрично условията за упражняване на правото на пребиваване в друга държава членка.

Тази самостоятелност не се поставя под въпрос с влизането в сила на новата директива. В това отношение Съдът подчертава, че за разлика от други членове от Регламента, член 12 от него не е нито отменен, нито дори изменен с Директивата. Нещо повече, от подготвителните работи във връзка с Директивата става ясно, че тя е замислена така, че да бъде съгласувана с Решение по дело *Baumbast*.

На следващо място, Съдът приема за установено, че **предоставянето на право на пребиваване на децата и на родителя не зависи от условие за финансова самостоятелност.** Това тълкуване се подкрепя от Директивата, която предвижда, че отпътуването на гражданина или неговата смърт не води до загуба на правото на пребиваване на неговите деца или на родителя.

Следователно Съдът приема за установено, че **правото на пребиваване на родителя, който в действителност упражнява родителските права върху дете на работник мигрант, което се обучава, не зависи от условието този родител да притежава достатъчно средства, така че да не се превърне в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка.**

На последно място, в отговор на друг въпрос по дело *Teixeira*, а именно дали правото на пребиваване на родителя се погасява с навършване на пълнолетие от детето, който се поставя поради обстоятелството, че дъщерята на г-жа *Teixeira* навършва 18-годишна възраст през 2009 г., като така става пълнолетна в Обединеното кралство, Съдът напомня, че няма никаква възрастова граница за правата, предоставени на детето с член 12 от Регламента: правото на достъп до образование и неразривно свързаното с него право на пребиваване на детето се запазват до края на обучението му.

Освен това правото на пребиваване на родителя — макар да се счита, че навършилото пълнолетие дете поначало е в състояние да задоволява собствените си нужди — все пак може да се запази и след тази възраст, ако детето все още има нужда от присъствието и грижите на този родител, за да може да продължи и завърши обучението си. Запитващата юрисдикция следва да прецени дали това действително е така.

Съдът прави извод, че **правото на пребиваване на родителя, който в действителност упражнява родителските права върху дете на работник мигрант, обучаващо се в приемащата държава членка, се погасява при навършване на пълнолетие от детето, освен ако детето все още има нужда от присъствието и грижите на този родител, за да може да продължи и завърши обучението си.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708